

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи
2025-2026 навчальний рік

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Медико- психологічне консультування»
(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент: вибірковий

Форма здобуття освіти – заочна
(очна; змішана; дистанційна)

Галузь знань 23 «Соціальна робота»
(шифр і назва галузі знань)

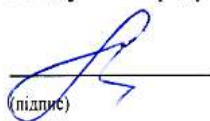
Спеціальність 231 «Соціальна робота»
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Соціальна робота»
першого(бакалаврського) рівня вищої освіти

курс 4

Силабус освітнього компоненту розглянуто
на засіданні кафедри
психіатрії, наркології, медичної психології
та соціальної роботи
Протокол № 14 від
«29» червня 2024 р.

Завідувач кафедри

проф. Кожина Г.М.
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією
з проблем терапевтичного профілю

Протокол № 1 від
«28» серпня 2024 р.

Голова

проф. Кравчун П.Г.
(прізвище та ініціали)

Розробники силабусу:

1.Кожина Г.М., завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи, професор.

2.Терьошина І.Ф., доцент кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи.

Дані про викладачів:

Викладачі:

Кожина Г.М. – завідувач кафедри, Терьошина І.Ф. – доцент кафедри, Зеленська К.О. – доцент кафедри

Контактний тел. та E-mail викладача:

Кожина Г. М. +3806778960663, e-mail: hm.kozhyna@knm.edu.ua

Профайли викладача

<https://scholar.google.ru/citations?user=4YPDqB8AAAAJ&hl=ru>

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57200615133>

<https://orcid.org/0000-0002-2000-707X>

<https://publons.com/researcher/1934513/hanna-kozhyna/>

Терьошина І.Ф. +380505509577, e-mail: if.teroshyna@knm.edu.ua

Профайли викладача

https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=aezuv_EAAAAJ&view

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211453409>

<https://orcid.org/0000-0002-8112-2514>

<https://publons.com/researcher/1934787/tieroshyna-iryna/>

Зеленська К.О. +380506324711, e-mail: ko.zelenska@knm.edu.ua

Профайли

<https://scholar.google.ru/citations?user=ugolZlwAAAAJ&hl=ru>

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211456941>

<https://orcid.org/0000-0002-9190-8211>

<https://publons.com/researcher/1935011/kateryna-zelenska/>

Очні консультації, заочні консультації. Он-лайн консультації: на платформі Moodle ,Zoom або GoogleMeet по середам кожного тижня о 14 годині за київським часом.

Локація: 61022, м.Харків, пр. Науки, 4; вул. Академіка Павлова, 46.
Тел./факс (057) 738-10-68.

Бази кафедри: КНП ХОР «Обласна клінічна психіатрична лікарня №3», Військово-медичний клінічний центр Північного регіону, ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України», КНП ХОР «Обласний наркологічний диспансер», ННМК «Університетська клініка» ХНМУ.

E-mail:

kaf.6med.psihiatrii@knm.edu.ua

Час проведення занять: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця (практичні заняття 8:00-12:15 / 12:25-16:45 у відповідності з розкладом; лекції – 9:20-11:00, 13:20-15:00 у відповідності з розкладом).

ВСТУП

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ «МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ» складена відповідно до Освітньо-професійної програми “Соціальна робота” та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 23 “Соціальна робота”, спеціальності 231 “Соціальна робота”.

Опис освітнього компоненту: Курс «Медико-психологічне консультування» покликаний забезпечити формування професійної компетентності майбутніх соціальних працівників у сфері ефективної організації і здійснення медико - психологічного консультування; в ознайомленні з основними параметрами процесу консультування: умовами, структурою, динамікою, чинниками, що впливають на характер протікання консультативного процесу, ефектами і результатами; у придбанні базових умінь і навичок, необхідних консультантові в практичній діяльності; у формуванні та розвитку професійно та особистісно важливих якостей майбутніх фахівців.

Предметом вивчення освітнього компоненту допомога тим, хто потребує розуміння причин того чи іншого захворювання, шляхів подолання його наслідків та впливів.

Міждисциплінарні зв'язки: компонент пов'язаний з предметами психологічного напрямку соціальна психологія,основи психоконсультації та психокорекції,загальна та вікова психологія,психологія спілкування

Пререквізити освітнього компоненту медико- соціальні основи здоров'я,соціальна психологія,основи психоконсультації та психокорекції,загальна та вікова психологія,психологія спілкування

Постреквізити освітнього компоненту: роботи,соціально-педагогічний патронаж,соціалізація особистості,конфліктологія,переддипломна практика

Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2708>

1. Мета та завдання освітнього компоненту

1.1. Мета :

1) сформувані в студентів уявлення про сутність та основну проблематику психологічного консультування як окремого виду психологічної практики, а також про місце і роль консультування в сучасній психологічній практиці;

2) навчити студентів базовим методам, прийомам і технікам психологічного консультування;

3)ознайомити студентів зі специфікою організації та проведення індивідуального і групового психологічного консультування, сімейного психологічного консультування, психологічного консультування в закладах освіти різного типу;

4)сформувані уявлення про базові навички здійснення дистанційного психологічного консультування, супервізії.

1.2. Завданням медико-психологічного консультування є:

допомога клієнту в реорганізації його міжособистісних взаємин;

вирішення глибинних особистісних проблем, що лежать в основі більшості життєвих труднощів і конфліктів;

допомога клієнту подивитися на свої проблеми і життєві труднощі зі сторони;

демонстрація і обговорення тих сторін взаємин, які, є джерелом труднощів, які зазвичай не усвідомлюються і не контролюються; зміна установок клієнта щодо інших людей і на різні форми взаємин з ними;

усвідомлення наявної ситуації, переоцінка своєї ролі в ній, і, відповідно до нового бачення, зміна свого ставлення до проблеми і зміна своєї поведінки.

У результаті вивчення освітнього компоненту студент повинен

знати:

- місце та роль психологічного консультування в сучасній психологічній практиці.

- основні проблеми психологічного консультування.
- завдання психологічного консультування як освітнього компоненту та психологічної практики.
- понятійно-категоріальний апарат.
- основні напрямки та школи психологічної практики. існуючі погляди на аналіз проблем клієнта і на самого клієнта (об'єкта чи суб'єкта впливу/взаємодії).
- основні вимоги до особистості консультанта.
- етичні аспекти професійної діяльності консультанта.
- загальні та специфічні принципи здійснення психологічної допомоги.
- мотивацію звернення клієнта за психологічною допомогою.
- науково-прикладні проблеми досліджень в галузі психологічного консультування.
- концептуальні положення різних напрямків психологічного консультування та ін. видів психологічних практик щодо прихованого значення симптомів психічних (поведінкових) та психосоматичних розладів, а також, відмінності у баченні клієнта та його утруднень.
- закономірності використання психодіагностичних засобів у психологічному консультуванні, психологічній корекції.
- вміти:
- визначати місце, необхідність і міру застосування психологічного консультування в межах психологічної практики.
- орієнтуватись у теоретико-прикладних аспектах найбільш поширених у світовій практиці напрямках надання психологічної допомоги.
- диференціювати психологічні запити, скарги від непсихологічних і неконструктивних.
- діагностувати реальну проблему клієнта, керуючись представленим самодіагнозом.
- володіти навиками постановки психотерапевтичного діагнозу.
- застосовувати у власній практиці окремі базові методи різних напрямків психологічного консультування.
- оцінювати результати психологічної допомоги.
- здійснювати консультативну бесіду із клієнтом.
- дотримуватись основних етичних вимог.
- давати наукову оцінку застосовуваним техніко-процесуальним засобам різних видів психологічної практики.
- формулювати дослідницькі завдання та наукові висновки на основі аналізу конкретного консультативного випадку.
- застосовувати основні навички візуальної психодіагностики у роботі з клієнтом.
- визначати вид і спосіб здійснення психологічного консультування доцільний для застосування у конкретному випадку психологічного утруднення клієнта.
- правильно відмовляти клієнту в наданні психологічної допомоги та ін.

1.3. Компетентності та результати навчання

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування здобувачами вищої освіти компетентностей:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність планувати та управляти часом. ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК12. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Фахові компетентності (ФК)	ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного). ФК4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади. ФК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей в тому числі на етапі раннього втручання. ФК 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. ФК 20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах
1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних програмних результатів навчання:	
ПРН	ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами. ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки. ПРН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях. ПРН 9. Використовувати відповідні наукові дослідження та

	<p>застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.</p> <p>ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.</p> <p>ПРН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.</p> <p>ПРН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.</p> <p>ПРН 18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.</p> <p>ПРН 20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання в тому числі на етапі раннього втручання .</p> <p>ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.</p> <p>ПРН 24. Використовувати методи соціальної роботи із хворими на психічні розлади та пацієнтами похилого віку для попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.</p> <p>ПРН 25. Вміти використовувати набуті знання під час праці із особами, які постраждали від військових дій та такими, яких визнано біженцями.</p> <p>ПРН 26. Орієнтуватися в базових питаннях фізіології та анатомії людини.</p> <p>ПРН 27. Опанувати знання з медичних питань, що можуть стосуватися соціально незахищених категорій населення для надання соціально-медичних послуг.</p>
--	---

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

- комунікаційні навички
- міжособистісні навички
- навички дослідження
- адаптивність
- емоційний інтелект

2.Інформаційний обсяг освітнього компоненту:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступень ,ОПП	Характеристика освітнього компоненту	
		Заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 23 «Соціальна робота»	За вибором	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: “ Соціальна робота ” 231	Рік підготовки:	
		4-й	-й
		Семестр	
		8	-й
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 10 самостійної роботи студента - 80	Освітній ступень Бакалавр ОПП «Соціальна робота»	Лекції	
		2год.	год.
		Практичні, семінарські	
		8год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		80 год.	год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: залік			

2.1 Опис освітнього компоненту

2.1.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1.	Загальні проблеми психологічного консультування.	1	Вступна
2.	Процес психологічного консультування.	1	Інформаційна
	Разом 2		

2.1.2.Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	. Консультування як форма надання психологічної допомоги. Основи консультативної психології: аналіз сучасних	4	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія,. обговорення з викладачем вих елементів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль:зал

	концепцій. Вимоги до особистості консультанта, проблема підготовки консультантів. Консультативний контакт.			ік
2.	Етапи психологічного консультування. Питання підготовки та організації психологічної консультації. Базові навички ведення психологічного консультування. Сімейне консультування. Індивідуальне, групове та дистантне психологічне консультування	4	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія, обговорення з викладачем вих елементів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль: залік
разом		8		

2.1.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Сутність і специфіка консультативної роботи психолога	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: залік
2.	Консультування в соціокультурному контексті психологічної допомоги	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: залік
3.	Бесіда як основний метод роботи консультанта	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь

			практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Підсумковий контроль: залік
4.	Проблема введення обмежень часу, відповідальності, проявів агресії, прихильності для клієнта	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: залік
5.	Типові помилки консультанта	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: диф. залік
6.	Професійна етика	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: диф. залік
7.	Процедури, техніка і методи роботи консультанта	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: залік
8.	Особливості консультування: групового і сімейного	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: залік
9.	Дистанційне психологічне	4	Обговорення вивченого	Поточний контроль: усне опитування

	консультування		самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: залік
10.	Особливості консультування: дітей і підлітків	5	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: залік
11.	Деякі спеціальні проблеми психологічного консультування	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: залік
12.	Аналіз конкретних випадків психологічного консультування	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: залік
13.	Створити 10 фраз, які можуть висловлювати професіональні і не професіональні психологи-практики	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: залік
14.	Проведення напівстандартизованої бесіди і звіт за результатами проведення бесіди	5	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: залік

15.	Написання листа (прийом в психологічному консультуванні) уявному клієнту на тему запиту свого товариша з групи	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: залік
16.	Дослідження прийомів, що використовує психолог у консультуванні на прикладі описаних процедур консультування у відомих психологів-практиків	5	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: залік
17.	Специфіка використання консультування в сфері соціальної роботи	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: залік
18.	Технологія консультування по телефон	4	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: залік
19.	Техніки на різних етапах консультативної взаємодії	5	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: залік
	Разом	80		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1 Оцінювання успішності навчальної діяльності здобувачів освіти

Оцінювання успішності навчальної діяльності здобувачів освіти здійснюється згідно «Інструкції оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/instr_ocin21.docx

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Проведення та оцінювання заліку

Оцінювання результатів вивчення освітніх компонентів проводиться безпосередньо під час останнього заняття, яке проводиться науково-педагогічним працівником, що проводить заняття у групі. це підсумковий контроль, що проводиться після засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з освітнього компоненту на підставі виконання ним певних видів робіт на практичних заняттях, виконання індивідуальних завдань та

самостійної роботи. Оцінювання освітнього компоненту проводиться по закінченні вивчення освітнього компоненту у формі «заліку»

Підсумкове заняття передбачає такі контрольні елементи:

1. Оцінювання засвоєння теоретичного матеріалу, який включає наступне:

1) завдання з освітнього компоненту, які охоплюють зміст навчального матеріалу підсумкового заняття відповідно до програми освітнього компоненту

2) усне опитування

оцінювання теоретичних знань за всіма темами освітнього компоненту

оцінюються за таблицею:4

Таблиця 4

**Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності
здобувачів освіти з освітнього компоненту**

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

повторним вивченням залікового кредиту	
Зокрема, критерії оцінювання практичних навичок з освітнього компоненту	
«Відмінно»	Студент відповідає високому (творчому) рівню компетентності: студент виявляє особливі творчі здібності, без помилок самостійно демонструє виконання практичних умінь та володіє системними теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.) та має здібності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях.
«Добре»	Студент самостійно демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі неточності, які швидко виправляє, володіє теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.)
«Задовільно»	Студент демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі помилки, які може виправити при корекції їх викладачем, володіє задовільними теоретичними знаннями (знає основні положення методики виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.).
«Незадовільно»	Студент не може самостійно продемонструвати практичні вміння (виконує їх, допускаючи грубі помилки), не володіє достатнім рівнем теоретичних знань (не знає методики виконання практичних навичок, показань і протипоказань, можливих ускладнень, та ін.).

Оцінка з освітнього компоненту

Для освітніх компонентів, вивчення яких закінчується у поточному семестрі, а формою контролю є «залік» передбачається врахування ЗНД.

Оцінка з освітнього компоненту виставляється лише студентам, якщо здобувач відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3-ом балам та вище Оцінки "F_x" або "F" ("незадовільно") виставляються студентам, яким не зараховано вивчення освітнього компоненту, формою контролю якого є залік.

Загальна сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 120 балів. Для освітніх компонентів, формою контролю яких є «залік», сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 200 балів.

Після проведення семестрового контролю для освітніх компонентів, або їх частин, що закінчуються формою контролю «залік», відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють здобувачу освіти відповідну оцінку за таблицею 3 «Шкала оцінювання у ХНМУ», у індивідуальний навчальний план здобувача освіти та заповнює відомості успішності з освітнього компоненту.

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

3.2. Питання для заліку:

1. Загальні проблеми психологічного консультування.
2. Предмет, завдання, специфіка психологічного консультування
3. Алгоритм консультативних завдань.
5. Принципи консультативної роботи.
6. Етичні аспекти професійної консультування.
7. Відбір клієнтів у консультативній практиці.
8. Основні початкові стани, з якими найчастіше звертаються люди за консультативною допомогою.
9. Типи клієнтів:.
10. Позиція консультанта стосовно різних типів клієнтів.
11. Типи позицій консультанта.
12. Професійні вимоги до консультанта.
13. Роль і місце консультанта в консультуванні.
14. Модель ефективного консультанта. Система цінностей консультанта.
15. Професійні деформації консультантів.
16. Визначення консультативного контакту.
17. Терапевтичний клімат під час психологічного консультування.
18. Кабінет психологічної консультації.
19. Особливості організації робочого місця психолога-консультанта.
20. Методичне забезпечення кабінету консультування.
21. Емоційні компоненти терапевтичного клімату.
22. Перенесення та контрперенесення в консультуванні.
23. Основні проблеми та суперечності створення єдиної структури процесу психологічного консультування.
24. Перша зустріч у психологічному консультуванні.
25. Формування консультантом стратегії і тактики тривалого консультативного супроводу і короткострокового консультування.
26. Активне вислуховування та рефлексія.
27. Типові мотиваційні орієнтації клієнта, віддзеркалені в підтексті скарги.
28. Самодіагноз: типові самодіагнози клієнтів у психоконсультуванні.
29. Проблема клієнта.
30. Типологія проблем, розглядуваних у психоконсультуванні.
31. Типові запити клієнтів психоконсультування.
- 32.. Структура консультативної сесії
33. Техніки активного слухання
34. Ехо-техніка.
35. Техніка перефразування, резюмування.
36. Техніка постановки питань: відкриті і закриті запитання, питання змістового й емоційного характеру, ефективні й неефективні питання.

37. Техніка перефразування.
38. Техніка відображення почуттів клієнта.
39. Техніки прояснення і повторення.
40. Техніка відображення власних відчуттів.
41. Техніка прояснення проблемної ситуації.
42. Техніка нормалізації.
43. Техніка саморозкриття.
44. Техніка конфронтації.
45. Особливості використання інформування та рекомендацій.
46. Техніка заохочення.
47. Техніка переконання.
48. Техніки інтерпретації та підсумовування.
49. Індивідуальне психологічне консультування
50. Групове психологічне консультування
51. Дистантне психологічне консультування
52. Технологія консультування по телефону
53. Сімейне консультування
54. Специфіка використання консультування в сфері соціальної роботи
55. Психоконсультування в системі інших видів надання психологічної допомоги.
56. Консультація в роботі соціального працівника.
57. Режимні аспекти організації консультативної роботи соціальним робітником. Розподіл часу на різні види консультативної роботи.

3.2 Контрольні питання:

Тема . Загальні проблеми психологічного консультування. Предмет, завдання, специфіка психологічного консультування

1. Психоконсультування як спеціально організований процес спілкування, спрямований на актуалізацію психологічних ресурсів клієнта.
2. Консультування як психологічна допомога людині в кризовій ситуації.
3. Алгоритм консультативних завдань.
4. Принципи консультативної роботи.
5. Відповідальність клієнта і психолога у психоконсультуванні.
6. Етичні аспекти професійної консультування.

Тема . Проблема типології клієнтів та особливості взаємовідносин консультант – клієнт. Модель ефективного консультанта

1. Відбір клієнтів у консультативній практиці.
2. Основні початкові стани, з якими найчастіше звертаються люди за консультативною допомогою.
3. Типи клієнтів: за ознакою “впевненість у собі”; за особливостями сприймання психічних явищ; за способом роботи зі своїми проблемами.
4. Позиція консультанта стосовно різних типів клієнтів.
5. Типи позицій консультанта.
6. Професійні вимоги до консультанта.
7. Роль і місце консультанта в консультуванні.
8. Модель ефективного консультанта.
9. Система цінностей консультанта.
10. Професійна підготовка, кваліфікація, функції та етика консультанта.
11. Професійні деформації консультантів.

Тема . Консультативний контакт

1. Визначення консультативного контакту.
2. Терапевтичний клімат під час психологічного консультування.
3. Кабінет психологічної консультації.
4. Особливості організації робочого місця психолога-консультанта.
5. Методичне забезпечення кабінету консультування.
6. Структуризація консультативного простору.
7. Структуризація часу консультативного контакту.
8. Емоційні компоненти терапевтичного клімату.
9. Перенесення та контрперенесення в консультуванні.
10. Навички підтримання консультативного процесу.
11. Необхідні обмеження консультативного контакту

Тема . Процес психологічного консультування

1. Основні проблеми та суперечності створення єдиної структури процесу психологічного консультування, взірці послідовності здійснення процесу консультування.
2. Перша зустріч у психологічному консультуванні.
3. Формування консультантом стратегії і тактики тривалого консультативного супроводу і короткострокового консультування.
4. Активне вислуховування та рефлексія: запит, самодіагноз, проблема, скарга: Аналіз скарги її структура: суб'єктний і об'єктний локус скарги, сюжет, підтекст, зміст скарги.
5. Типові мотиваційні орієнтації клієнта, віддзеркалені в підтексті скарги: ділова, рента, ігрова.
6. Самодіагноз: типові самодіагнози клієнтів у психоконсультуванні.
7. Проблема клієнта.
8. Типологія проблем, розглядуваних у психоконсультуванні.
9. Типові запити клієнтів психоконсультування.

Тема . Структура консультативної сесії

1. Універсальна (загальна) схема психологічного консультування за О.К. Лютовою-Робертс:

- початок консультації (укладання контракту, створення атмосфери довіри, збір інформації про проблему клієнта),
- середина консультації (фокусування на емоціях клієнта, фокусування на думках клієнта, фокусування на поведінці клієнта),
- завершення консультації (завершення першої та наступної сесії, завершення останньої сесії).

Тема . Техніки на різних етапах консультативної взаємодії

1. Призначення, специфіка, доцільність і своєчасність застосування технік у консультуванні, ризики застосування, типові помилки консультанта, цілі та принципи.
2. Техніки активного слухання: нереклексивне і рефлексивне слухання.
3. Ехо-техніка.
4. Техніка перефразування, резюмування.

5. Техніка постановки питань: відкриті і закриті запитання, питання змістового й емоційного характеру, ефективні й неефективні питання.
6. Техніка перефразування.
7. Техніка відображення почуттів клієнта.
8. Техніки прояснення і повторення.
9. Техніка відображення власних відчуттів.
10. Техніка прояснення проблемної ситуації. техніка нормалізації.
11. Техніка саморозкриття.
12. Техніка конфронтації.
13. Особливості використання інформування та рекомендацій.
14. Техніка заохочення.
15. Техніка переконання.
16. Техніки інтерпретації та підсумовування.

Тема . Індивідуальне, групове та дистантне психологічне консультування

1. Основні ознаки індивідуального і групового консультування.
2. Мета, завдання та організація консультативного простору.
3. Алгоритм індивідуального консультативного процесу.
4. Схема та технологія індивідуальної консультації.
5. Показання до групового консультування.
6. Особливості дослідження групи у психоконсультуванні.
7. Особливості професійного спілкування консультанта з групою.
8. Тактика психолога-консультанта відповідно до динаміки групового процесу.
9. Загальна характеристика дистантного консультування.
10. Форми друкованого консультування.
11. Особливості письмового консультування.
12. Переваги та недоліки друкованої консультативної допомоги.
13. Характеристика клієнтів, що звертаються за консультативною допомогою через пресу. Вимоги до консультування через друковані видання.

Тема .Технологія консультування по телефону

1. Історія виникнення і розвитку телефонного психологічного консультування.
2. Основні принципи і етика телефонної допомоги.
3. Принципи організації консультативної роботи по телефону.
4. Вимоги до консультанта в телефонній психологічній службі.
5. Загальна характеристика телефонного консультування.
6. Етапи психологічної допомоги у телефонному консультуванні.
7. Типові запити в телефонній консультативній практиці.
8. Типи телефонних дзвінків.
9. Психотехніки телефонного консультування
10. Психологія і мова телефонного діалогу.
11. Механізми психологічного захисту, копінг - поведінка в телефонному консультуванні
12. Помилки телефонного діалогу.

Тема .Сімейне консультування

1. Організація, функції, завдання, проблематика.

2. Специфіка роботи з одним клієнтом і зі всією сім'єю в цілому.
3. Особливості подружньої і сімейної терапії.
4. Порушення основних сфер життєдіяльності сім'ї (міжособистісної комунікації, механізмів інтеграції сім'ї, уявлень членів сім'ї про себе і особистість один одного, структурно-рольового аспекту життєдіяльності сім'ї).
5. Види консультативної допомоги сім'ї.
6. Педагогічна, діагностична, соціальна, медична, психологічна моделі психологічної допомоги сім'ї.
7. Методи і прийоми сімейного консультування.
8. Основні напрями і школи сімейного консультування.

Тема .Специфіка використання консультування в сфері соціальної роботи

1. Психоконсультування в системі інших видів надання психологічної допомоги. Консультація в роботісоціального працівника.
2. Режимні аспекти організації консультативної роботісоціальним робітником.
3. Розподіл часу на різні види консультативної роботи.

3.4.Індивідуальні завдання студентів під керівництвом викладача з освітнього компоненту проводиться протягом семестру у формі: вивчення літературних джерел, рекомендованих для опанування тем і проблем та підготовки доповідей за ними. За участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з перевіркою на плагіат, які можуть додаватись заохочувальні бали (не більше 10). В жодному разі загальна сума балів за ПНД не може перевищувати 120 балів

Розрахунок балів:

1. Написання та захист (презентація) реферату за будьякою темою програми 2-3 бали
2. Виконання та успішний захист самостійної індивідуальної роботи,проєкту тощо 4-6 балів
3. Участь або презентація стендового доповіді на конференції 7-8
4. Переможці (три перших призових місця) на олімпіаді або конференції 10

3.5.Правила оскарження оцінки.

Студент звертається із відповідним запитом до викладача, який переглядає наявні результати навчальної діяльності студента, що підлягають оцінюванню, при цьому за об'єктивних умов (виявлені технічні помилки) набрані бали можуть бути підвищені. У ситуації, коли студент претендує на вищий бал і вважає оцінювання результатів його навчальної діяльності необ'єктивним, на кафедрі створюється комісія, яка пропонує здобувачу у визначеній формі (усній/письмовій) продемонструвати рівень набутих знань, умінь і навичок з даного освітнього компоненту. Бали можуть підвищитися в тому випадку, якщо студент підтверджує задекларований ним рівень знань.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Вимоги освітнього компоненту. Щоб досягти мети навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати заняття, читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Відвідування занять та поведінка. Студентам необхідно не спізнюватися і не пропускати заняття;.До початку занять на базі кафедри студенти повинні пройти медогляд і мати санітарну книжку .Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Студенти з особливими освітніми потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, зв'яжіться з викладачем.

Рекомендації щодо успішного складання освітнього компоненту: активність здобувачів вищої освіти під час практичного заняття, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи.

Техніка безпеки. Всі студенти повинні обов'язково пройти інструктаж з техніки безпеки, який проводиться на початку першого заняття. Інструктаж проводить викладач академічної групи або відповідальна особа, згідно з інструкцією затвердженої наказом ХНМУ із записом у відповідному журналі

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності. Списування та плагіат при підготовці студентських наукових робіт не допускаються. Використання електронних гаджетів (мобільний телефон, планшет) не допускається в ході практичних занять, лекцій та при проведенні всіх видів контролю.

Кодекс академічної доброчесності ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 305) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/kodex_ad.pdf);

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf);

Положення про Комісію з доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf); Положення про порядок перевірки у Харківському національному медичному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2020 р. № 195)

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Медико-психологічне консультування : навч.-метод. посіб. / Людмила Іванівна Магдисюк, Раїса Петрівна Федоренко. – Луцьк : Вежа-Друк, 2020. – 332 с
2. Вавринів О.С. Основи психологічного консультування: навч. посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 112 с.
3. Панок В. Г. Основи психологічної допомоги: теорія та практика психоконсультування : навч. посібник / В. Г. Панок, Я. В. Чаплак, Я. Ф. Андрєєва / за заг. ред. В.Г. Панка, І.М. Зварича. – Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. – 384 с